

JAK NA TO

Udržitelné urbární a rozvojové dovednosti

Jiřina Bergatt Jackson,
e-mail jjackson@volny.cz

Nezisková organizace IURS - založena 2001, zabývající se problematikou udržitelného rozvoje území, zejména v již urbanizovaném území. Naším cílem je:

- poukázat na bariery rozvoje
- identifikovat a podporovat cesty vedoucí k udržitelným řešením
- iniciovat procesy, vedoucí k vytvoření vhodných nástrojů
- podporovat vytváření hlubšího oborového porozumění a expertízy
- poskytnout naše know-how, těm kdo je potřebují
- podporovat integrované přístupy
- snížit výstavbu na greenfields

Členové IURS jsou předními odborníky rozličných profesí dotýkajících se různých aspektů znovuvyužití již urbanizovaného území.

IURS usiluje o zapojení dotčených stran do řešení. Usiluje také o co nejširší,

(a na národní úrovni koordinovaný) přístup k řešení problematiky.

IURS je zapojen do řady nadnárodních oborových sítí a účastní se v několika nadnárodních a národních výzkumných projektech.

Obsah prezentace

- Posun
- Předpoklad pro udržitelná sídla
- Komu chybí dovednosti
- Kam nás vede Bristol Accord
- Kdo vše rozhoduje o rozvoji
- Kdo by měl
- Jak lze dodat
- Učit se!

POSUN

Integrovaná regenerace
Udržitelný územní a urbární rozvoj
Udržitelný místní rozvoj

ekologie

brownfields

Cíl:

udržitelný místní rozvoj =
udržitelný územní rozvoj =
udržitelná sídla

Naplňují se tak lisabonské a gottemberské cíle, Lipská charta a dále cíle strategického rámce EU pro SF, Národní strategie hospodářského růstu, Národní strategie udržitelného rozvoje, Národní strategie regionálního rozvoje, Národní politiky územního rozvoje, Národní politiky životního prostředí, Národního strategického rámce a řady ROP

Předpoklad pro místní udržitelný rozvoj

- Vhodná vize
- Vhodná strategie
- Široké partnerství a spolupráce dotčených stran
- Vhodná spolupráce veřejných a soukromých prostředků
- **Dostatečné dovednosti**
- Vhodná implementační struktura
- Podpora veřejnosti

Předpoklad pro udržitelný územní rozvoj

- Vhodná vize
- Vhodné politiky podpory recyklace již zastavěného území a ochrana nezastavěného území
- Vhodná strategie
- Vhodné nástroje územního plánování
- **Dostatečné dovednosti**
- Podpora veřejnosti

Předpoklad pro integrovanou regeneraci?

- Vhodná vize
- Vhodná strategie
- Podpora kvality života a fyzického prostředí
- Podpora udržitelných rozvojových příležitostí
- Široké partnerství a spolupráce dotčených stran
- Spolupráce veřejných a soukromých prostředků
- **Dostatečné dovednosti**
- Vhodná implementační struktura
- Podpora veřejnosti

Komu chybí dovednosti?

- Národní úrovni (sektory, instituce)
- Vzdělávacím a jiným institucím (VŠ, výzkum atd.)
- Konzultantům
- Investorům
- Zastupitelům
- Úředníkům
- Dotčeným stranám
- Veřejnosti
- NNO

Kdo identifikoval nedostatek dovedností?

Sir John Egan's Review (2004), „Skills for Sustainable Communities “

Společný přístup k vytváření udržitelných sídel: „Bristolská dohoda“
(The Bristol Accord)

- 1) Veřejná správa (Governance) a udržitelná sídla
 - 2) Investice v udržitelných sídlech: Evropská investiční banka (EIB)
 - 3) Kvalifikace pro udržitelná sídla: stanovení potřeby dovedností pro udržitelná sídla (Skills Dividend)
- **Členské státy uznávají význam investování do všeobecných kvalifikací pro vytváření sídel (generic place-making skills) (technické, administrativně správní a jiné). Zlepšení společného učení a správné praxe přinese evropským městům odpovídající prospěch.**
 - **Členské státy souhlasily, že navzdory rozdílům jsou základní dovednosti (skills) požadované pro zajištění atraktivních lokalit a udržitelných sídel všem společné. Je to také nová a vzrůstající potřeba. Členské státy souhlasily, že je také nezbytné spolupracovat na zdokonalení těchto dovedností pro vytváření udržitelných lokalit**

Kam nás vede Bristol Accord

Definice:

Udržitelná sídla jsou místa, kde lidé chtějí žít a pracovat jak v současnosti, tak v budoucnosti. Vyhovují různým potřebám současných i budoucích obyvatel, jsou citlivá vůči životnímu prostředí a přispívají k vysoké kvalitě života. Jsou bezpečná a přístupná pro všechny s kvalitním plánováním, výstavbou a řízením, poskytující všem rovné příležitosti a kvalitní služby.

Klíčové předpoklady pro dosažení cíle vytvoření udržitelných sídel

- Hospodářský růst
- Posilování úlohy měst
- Sociální začlenění a sociální spravedlnosti.
- Omezování sociálního vyloučení a segregace
- Řízení se se principy udržitelného rozvoje.

Je třeba si uvědomit, že udržitelná společenstvímohou existovat na různých územních úrovních: obecní, místní, městské a i regionální.

Kvalitativní parametry udržitelných sídel

Rozhodování o místním rozvoji

- Globální, národní a místní trh
- EU politiky a nástroje
- Národní politiky a nástroje
- Regionální politiky a nástroje
- **Místní politiky a schopnosti**
- Financující instituce a agentury
- Investoři
- Veřejnost

Rozdíly

Existují značné rozdíly mezi dovednostmi v obcích

- Obce, ve kterých existují silné rozvojové tlaky postupně získávají patřičné dovednosti. Obce, kde takové tlaky neexistují mají méně vhodných zkušeností.
- Obce, které vhodně využívají alespoň základní rozvojové nástroje (UP, strategický plán, rozpočtový výhled, řešení problematiky v partnerství dotčených stran atd..) mají větší šanci na úspěch.
- Obce, které komunikují jasné cíle a jsou schopné podporovat široká partnerství dotčených stran si budují nové dovednosti.
- Obce, ve kterých existuje silné vedení úspěšněji prosazují své rozvojové záměry a strategie.
- Obce kde schopnosti úředníků působících v přenesené působnosti a ve vlastní působnosti obce jsou vyrovnané a jednají ve shodě bývají úspěšnější.
- Obce, ve kterých přistupují k řešení svého rozvoje integrovaně, obvykle dosahují ekonomičtějších a udržitelnějších řešení.

Kam nás vede Lipská Charta

Ministři pro místní rozvoj EU zemí se zavázali:

- zahájit ve svých státech politickou diskusi o způsobech integrace zásad a strategií Lipské charty o udržitelných evropských městech do národních, regionálních a místních politik rozvoje,
- použít nástroj integrovaného městského rozvoje a související správy pro její provedení a za tímto účelem vytvořit jakýkoli nezbytný rámec na národní úrovni,
- podporovat zřízení vyvážené územní organizace na základě evropské polycentrické městské struktury.
 - Vytvoření a zajištění vysoce kvalitních veřejných prostor
 - Modernizace sítí infrastruktury a zlepšení energetické účinnosti
 - Aktivní inovační a vzdělávací politiky

Otázky : KDO BY MĚL (1)?

Místní rozvoj, jeho usměrňování a řízení je v samostatné odpovědnosti obcí.

Jak se může zastupitel anebo úředník z jednoho dne na druhý stát rozvojovým odborníkem?

Jak obce získají příslušné dovednosti? (pro zastupitele, kteří rozhodují a pro úředníky, kteří je implementují)

Existují vhodné informační zdroje?
(web, příručky, kurzy, periodikum)

Jak může samosprávě pomoci konzultant/školitel, který sám takové dovednosti zatím také nemá?

KDO BY MĚL (2)?

- **Dovednosti** administrativy obce působící v přenesené zodpovědnosti a ty dané obcím zákonem jsou **regulovány zákonem 312/2002Sb.**
- Požadavky na **dovednosti** obcí týkající se aktivit **spadající pod jejich vlastní působnosti jsou v diskreci obcí.**
- Obce si nedostatek dovedností neuvědomují a **chybí uživatelská poptávka**, například i ze strany organizací, které obce reprezentují.
- **Sektory** (MMR, MV, MZE, MŠ) **si myslí, že jim tlak na dodávání patřičných dovedností nepřísluší.**
- V národní úrovni **neexistuje instituce** (soukromá a nebo veřejná), **zabývající se podporou urbánní problematiky**, poukazující na chybějící dovednosti a iniciující jejich posilování.
- Jelikož **podpora** chybějících **dovedností** samospráv **není identifikovaná jako národní priorita**, z této úrovně se jí nemůže dostat ani politické podpory ani financování.

KDO BY MĚL (3)?

- Nutnost podpory dovedností místních samospráv byla podtržena v roce 2005 v Bristolské deklaraci a v roce 2007 v Lipské chartě. U nás je zabudovaná do SF jak pod tématem “smart governance”, tak pod tématy environmentálního vzdělávání a udržitelného rozvoje. Avšak připomínky SMOCR k Návrhu koncepce vzdělávání zaměstnanců ve veřejné správě naznačují (viz www.smocr.cz, odkaz vzdělávání), že otázka posilování rozvojových dovedností místních samospráv formálními cestami je stále velmi problematická a citlivá a že je proto potřeba představit alternativní možnosti vzdělávání realizované lehčím a méně formálním způsobem.

Jak lze dodat ? (1)

Co dělá EU:

<http://www.eukn.org> (evropská network pro urbární problematiku)

Co dělají jinde:

<http://www.ascskills.org.uk> (akademie udržitelných sídel)

<http://www.communities.gov.uk>

Co děláme u nás?

<http://www.nszm.cz>

<http://www.rentel.cz>

<http://www.smocr.cz>

<http://www.institutpraha.cz/>

<http://moderniobec.ihned.cz>

<http://www.mvcr.cz/sprava/index.html>

Jak lze dodat ? (2)

- Chybějící rozvojové dovednosti jsou zpravidla vysoce multidisciplinární a specializované a u nás pro ně zatím neexistují vhodné učební programy.
- Proto bude nutné:
 - zmapovat, jaké dovednosti v obce mají a jaké budou potřebovat
 - zmapovat, které aspekty takového vzdělávání existují
 - zmapovat, pro které dovednosti zatím neexistují vhodné vzdělávací produkty
 - podpořit instituční partnerství, které by shromažďovalo a vytvářelo potřebnou expertizu a podporovalo tvorbu vzdělávacích produktů
 - vytvořit národní referenční a informační zdroj pro tuto problematiku
 - motivovat obce v získávání dovedností

Učit se, učit se, učit se!

NEDOSTATEK INFORMACÍ
A PATŘIČNÝCH ROZVOJOVÝCH
DOVEDNOSTÍ V OBCÍCH JE
BARIERA JEJICH (NAŠÍ?)
UDRŽITELNOSTI A
KONKURENCESCHOPNOSTI !

Děkuji Vám za pozornost

Jiřina Bergatt Jackson

IURS- Institut pro udržitelný rozvoj sídel o.s.

+420 602 370 176, tel +420 271 724 572

jjackson@volny.cz

www.brownfields.cz

www.brownfieldsinfo.cz

www.fast.vsb.cz/lepob

www.eurodemo.info

www.tranforum.de

www.iurs.cz